

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

Haftalık Ekonomi Bülteni

2 Mayıs/ 2025

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Trump'tan tarife yorumu

- ❑ CBS News'un haberine göre Başkan Trump, Beyaz Saray'da düzenlediği kabine toplantısında gümrük tarifeleri ve ekonomiyi değerlendirdi.
- ❑ Gümrük tarifeleri nedeniyle gelen eleştirilere yanıt veren Trump, "Belki de çocukların otuz yerine iki bebeği olacak ve belki de iki bebek normalde olduğundan birkaç dolar daha pahalıya mal olacak." ifadesini kullandı.
- ❑ Uyguladıkları yüzde 145'lik gümrük tarifeleri nedeniyle Çin'deki üretimin gerilediğini ve bazı fabrikaların kapanmaya başladığını da savunan Trump, "(Eski ABD Başkanı Joe) Biden yönetiminde bize, çoğunluğu ihtiyacımız olmayan şeyleri satarak trilyon dolar kazandılar." değerlendirmesinde bulundu.
- ❑ Çinli ihracatçılar ABD'ye en fazla elektronik ürünler, donanımlar ve parçaları, çelik ve alüminyum gibi baz metaller ile tekstil, plastik, kıyafet, oyuncak, mobilya gibi imalat ürünleri satıyor.
- ❑ ABD Başkanı Donald Trump, 2 Nisan'da, aralarında Çin'in de olduğu ticaret ortaklarına "karşılıklı tarifeler" kapsamında ek gümrük vergileri açıklamıştı.
- ❑ Çin'in karşılık vermesiyle iki ülke arasında başlayan tarife restleşmesi sonunda ABD, Çin'e uyguladığı gümrük tarifelerini yüzde 145'e kadar çıkarmış, Çin de ABD'ye yüzde 125 gümrük tarifesi getirmişti.
- ❑ Washington yönetimi, AB'ye ve diğer ülkelerde getirdiği ek tarifeleri 90 gün ertelerken, Çin'e yönelik tarifeler yürürlüğe girmişti.
- ❑ Trump, 25 Nisan'da Time dergisine verdiği mülakatta, tarifeler konusunda Çin Devlet Başkanı Şi Cinping ile görüştüğünü ileri sürmüştü, detayların uygun zamanda açıklanacağını ifade etmişti.
- ❑ Pekin yönetimi, müzakerelerin sürdüğü iddiasını reddederken, Washington'ı bu konuda kamuoyunu yanıltmakla suçlamıştı.

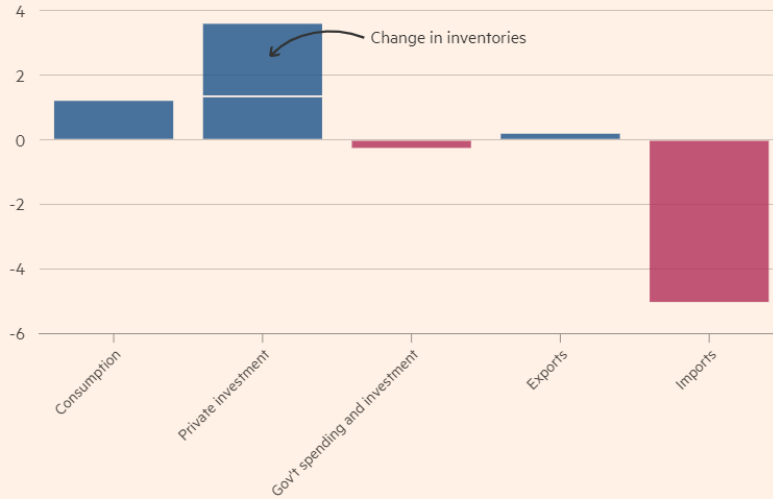
Belirsizlik merkez bankalarını temkinli tutuma sürükledi

- ❑ Dünyanın önde gelen merkez bankaları ABD Başkanı Donald Trump'ın değişen tarife söylemleri ve artan belirsizlik atmosferinin etkisiyle para politikalarını ayarlamakta güçlük çekiyor. Bu süreçte birçok merkez bankası politika metinlerinde küresel ekonomik belirsizliklere vurgu yaparken, resesyon ve enflasyon ikilemi arasında para politikalarını dengede tutmaya çalışıyor.
- ❑ ABD'nin "Önce Amerika" politikası kapsamında izlediği tarife politikasının enflasyonist baskıları güçlendirebileceği ve büyümeyi olumsuz etkileyebileceğine yönelik endişeler küresel ekonomi çevreleri tarafından yakından takip ediliyor.
- ❑ Nisan ayında Kanada Merkez Bankası (BoC) Avustralya Merkez Bankası (RBA), Güney Kore Merkez Bankası, Polonya Merkez Bankası, Macaristan Merkez Bankası (MNB) ve Rusya Merkez Bankası (CBR) politika faizini sabit bıraktı.
- ❑ **Avrupa Merkez Bankası (ECB) ve Yeni Zelanda Merkez Bankası ise politika faizlerinde indirim gidenken, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) faiz artırım kararı aldı.**
- ❑ Kanada'da BoC, üst üste yedi toplantıda izlediği parasal gevşemenin ardından, politika faizini yüzde 2,75'te sabit tuttu.
- ❑ BoC'den para politikası kararlarına ilişkin yapılan açıklamada, ABD'nin ticaret politikasındaki büyük değişim ve gümrük tarifelerindeki öngörülemesizliğin belirsizliği artırdığına işaret edilerek, ekonomik büyüme beklentilerinin azaldığı ve enflasyon beklentilerinin yükseldiği kaydedildi.
- ❑ Rusya'da CBR politika faizini tahminlere paralel şekilde yüzde 21'de sabit bırakırken, bankadan yapılan açıklamada, mevcut enflasyonist baskıların güçlü kalmasına rağmen düşmeye devam ettiği aktarıldı.
- ❑ Yeni Zelanda Merkez Bankası da beklentilere paralel olarak politika faizini 25 baz puan indirerek yüzde 3,50'ye çekti.
- ❑ Hindistan Merkez Bankası da Mayıs 2020'den bu yana ikinci kez temel repo faiz oranını düşürerek para politikası duruşunu "nötr"den "destekleyici"ye çevirdi. Para Politikası Kurulu beklentilere paralel repo faiz oranını 25 baz puan indirerek yüzde 6'ya çekti.

ABD ekonomisi daraldı

How the BEA arrived at a **0.3%** annualised contraction in GDP

Contributions to % change in real GDP

Source: Bureau of Economic Analysis

FINANCIAL TIMES

- ABD ekonomisi, dünyanın en büyük ekonomisindeki şirketlerin Donald Trump'ın ticaret savaşına mal ithal ederek yanıt vermesiyle, ilk çeyrekte yıllık bazda yüzde 0,3 daraldı.
- GSYH'nin büyümesindeki düşüş (2022'den bu yana ilk) ekonomistlerin son tahminlerinden daha kötüydü ve dördüncü çeyrekteki yüzde 2,4'lük artışla karşılaştırıldı.
- Bu durum, büyük ölçüde şirketlerin ABD başkanının ithalatın yıllık yüzde 41 oranında arttığı kapsamlı gümrük vergilerinden önce yurtdışından mal satın alma telaşının sonucuydu.
- Birçok analist, GSYİH rakamının temel eğilimleri yansıtmaktan ziyade, esas olarak ABD'nin dış ticaret açığındaki olağanüstü artıştan kaynaklandığını savundu.

Tahvil faizlerinde büyük artış!

- ❑ İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na yönelik operasyonla TL varlıklarda başlayan satış ve değer kaybı sürüyor. Özellikle Haziran 2023'ten sonra değişen para politikası ve reel değerli TL ile yabancı yatırımcının en çok ilgi gösterdiği devlet tahvilleri yoğun satış yiyor. Merkez Bankası verilerine göre 19 Mart'tan bu güne devlet tahvillerinde yabancıların çıkışı 8.6 milyar doları aştı.
- ❑ 14 Mart ile biten haftada yüzde 10,79 olan yabancıların devlet tahvillerindeki payı 18 Nisan ile biten hafta itibariyle yüzde 5,1'e sert geriledi.
- ❑ Sadece 5 haftada yabancıların tahvil stokunun toplam tahvil stoku içindeki oranı yarı yarıya azaldı.
- ❑ Bu satışların yanı sıra içerde ve dışarda yaşanan gelişmelerin yarattığı belirsizlik ile enflasyon hedeflerine yönelik olası hasarlar tahvillerde yeni bir fiyatlamayı doğurdu.

Yeni ABD Türkiye ilişkisi

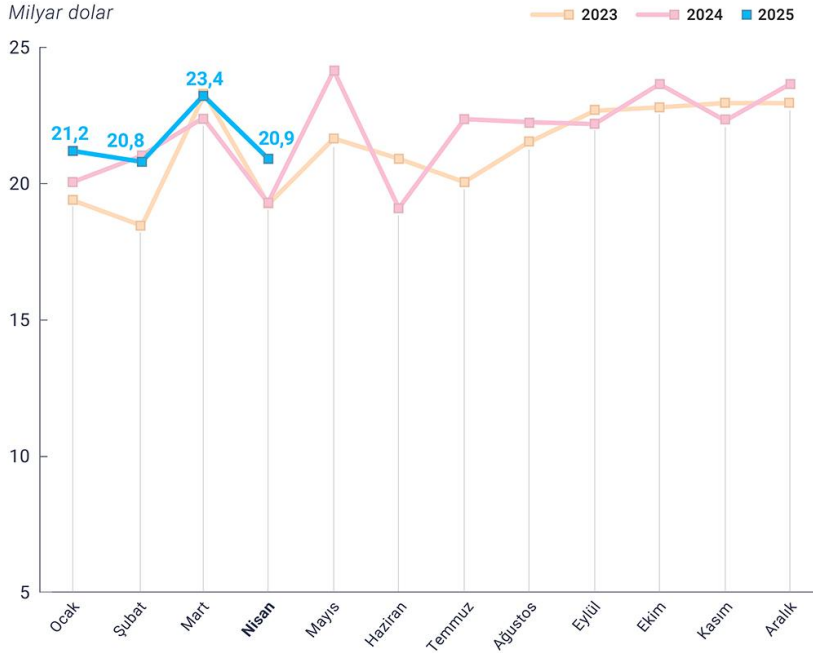
- ❑ The American Conservative Türkiye'nin dengeleri değiştiren gelişimi ile Erdoğan-Trump ilişkisini değerlendirdi. Dergi, Trump'ın, Türkiye'nin yeni rolünü Avrupa stratejisinde kullanmayı hedeflediğini yazdı.
- ❑ Trump, 24 Nisan'daki Ermeni Anma Günü mesajında “soykırım” ifadesini kullanmayarak, Ankara ile ilişkileri güçlendirme sinyali verdi. Biden ise “Ermeni Soykırımı” ifadesini kullanarak iki lider arasında net bir yaklaşım farkı ortaya koydu.
- ❑ Trump, Erdoğan'ı “iyi bir dost” olarak tanımlarken, Türkiye'nin Suriye'deki artan etkisini takdir etti. Trump, tarihi realist yaklaşımla, Türkiye'yi Avrupa'ya karşı bir denge unsuru olarak görüyor ve ABD'nin küresel rolünde doğrudan büyük güçlerle birebir ilişkileri tercih ediyor.
- ❑ «Avrupa, Türkiye'yi Batı-İslam ittifakının önemli bir parçası mı, yoksa neo-Osmanlı bir tehdit mi olarak görmeli? Tartışma büyüyor. Türkiye'yi dışlamak, sınırlarında güçlü bir düşman yaratabilir; kabul etmek ise AB içinde yeni gerilimlere yol açabilir.»
- ❑ Trump, Avrupa'nın kültürel ve tarihi farklılıklarının derin olduğunu ve Pax Americana sonrasında AB'nin eski bölünelere dönebileceğini düşünüyor. Bu nedenle, bireysel ikili ilişkilerle küresel dengeyi sürdürmeyi daha gerçekçi buluyor.
- ❑ Yazar, Trump'ın yaklaşımını eski Hint düşünürü Kautilya'nın komşular arası denge stratejisine benzetiyor: “Komşunun komşusuyla ittifak kur.”

Bakan Şimşek ekonomiyi değerlendirdi

- ❑ Bakan Şimşek, canlı yayında küresel ve Türkiye ekonomisine yönelik açıklamalar yaparken, “Enflasyonu düşürmek birinci önceliğimiz, bu konuda irade değişikliğimiz yok” dedi ve enflasyon hedeflerinde sınırlı kötüleşme olduğunu belirtti. Orta Vadeli Program kapsamında hedeflere işaret eden Şimşek, “Büyük oranda tutacağını düşünüyoruz. Biz yatırım bankası değiliz, devletiz. Zırt pırt rakam revize edemeyiz” dedi.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Bloomberg HT-Habertürk ortak yayınında soruları yanıtladı.
- ❑ Bakan Şimşek, New York temaslarının çok verimli geçtiğini belirtirken, kredi derecelendirme kuruluşları başta olmak üzere önemli yatırımcılarla da görüştiklerini vurguladı.
- ❑ Belirsizliğin dünya ekonomisinin odağında olduğunu söyleyen Şimşek, “Enflasyonu düşürmek birinci önceliğimiz, bu konuda irade değişikliğimiz yok” dedi.
- ❑ Şimşek’in açıklamalarında öne çıkan başlıklarda yatırımlar ve rezervler de bulunurken, yurt dışında yatırımcıların içerideki siyasi gelişmelere karşı programın dayanıklılığını sorduklarını açıklayarak programa çok güçlü bir destek olduğunu da belirtti.
- ❑ Bakan Şimşek, global olarak risk iştahındaki azalmanın Türkiye’den de fon çıkışını tetiklediğini belirtirken, “Türkiye büyümek için dış talebe az bağlı” dedi.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, “Bütçeyi daha verimli alanlara kaydırıyoruz. Tasarruf tedbirlerimiz zaten başlamıştı” derken, ekonomi programında herhangi bir değişikliğe ihtiyaç olmadığını, yatırım ayağının çok güçlü bir şekilde destekleneceğini de belirtti.
- ❑ Şimşek, Türkiye’nin yatırım açısından cazip bir ekonomi olduğunu söylerken, Türkiye’nin altyapısının gelişmekte olan ülkelerin birçoğundan daha gelişmiş bir durumda olduğunu söyleyerek şunları ekledi:
- ❑ “İçerideki siyasi gelişmeler ne olursa olsun, dünyadaki gelişmeler Türkiye'nin lehine.”
- ❑ Kurdaki gelişmeler, rezervler açısından da yakından izlenen carry trade hareketleri için Şimşek, şunları söyledi:
- ❑ “Carry trade ile ilgilenmiyoruz. Ekonomi programımız buna dayalı değildir. Bu program fiyat istikrarını, cari dengede kalıcı iyileşme sağlayarak, yapısal dönüşümü sağlamayı amaçlıyor. Carry trade çekme gibi çabamız olmadı olmayacak.”
- ❑ Kur seviyelerine yönelik “Kur hükümet olarak dahil olduğumuz bir alan değil” diyen Şimşek, “Merkez Bankası dahil ve çok iyi çalışıyorlar” derken, 500 ve 1000 TL’lik banknot basımına yönelik de şu ifadeleri kullandı: “200 TL’den büyük banknot Merkez Bankası’nın konusu, değerlendirme yapamam.”
- ❑ “Ekonomi programına ilişkin soru işareti yok” diyen Bakan Şimşek, dezenflasyonda sorun görmediklerini koşulların TCMB’nin kuru önemli ölçüde yönettiği bir süreç gerektirdiğini belirtti.

Dış ticaret açığı artış kaydetti

Türkiye'nin aylara göre ihracat rakamları

02.05.2025 Kaynak: Ticaret Bakanlığı

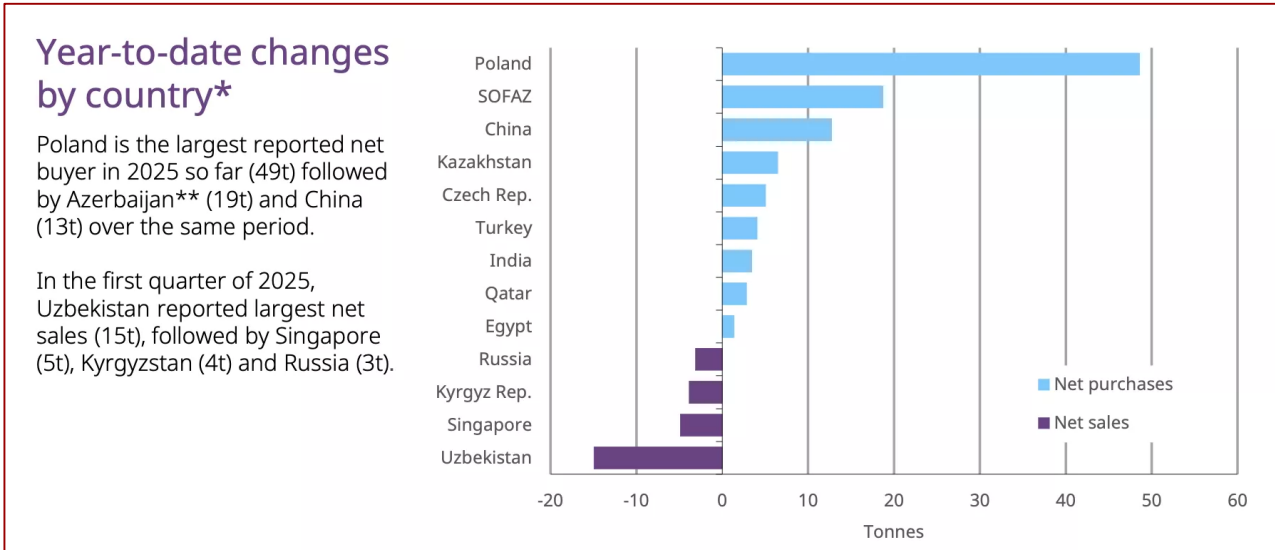
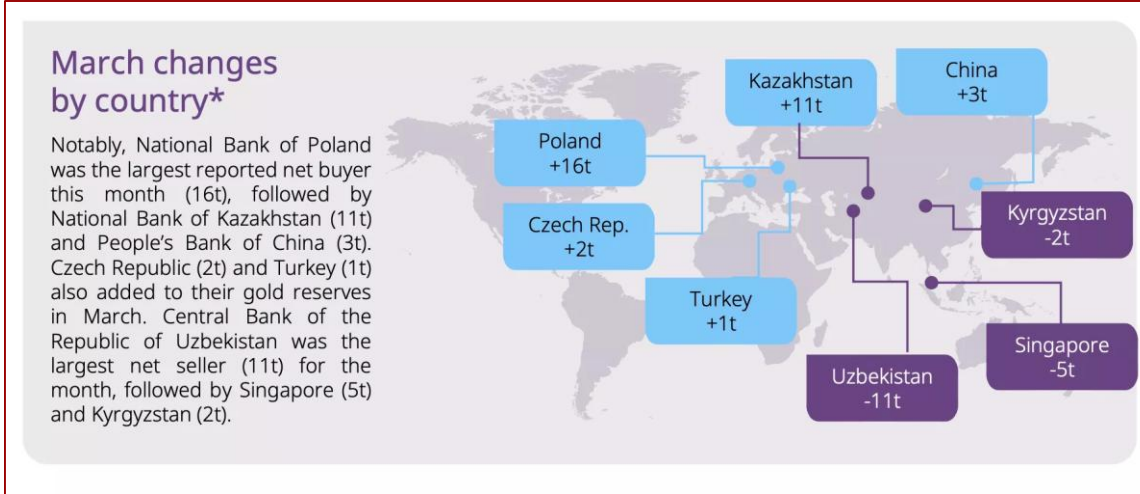
- ❑ Bakan Bolat nisan ayı dış ticaret verilerini açıklarken, ihracatın yüzde 8,5 artışla 20,9 milyar dolar olduğunu söyledi ve "Nisan ayı ihracatı son 9 ayın en yüksek rakamı olurken, bugüne kadarki en yüksek ikinci nisan ayı ihracatı oldu" şeklinde belirtti.
- ❑ Nisan ayında ithalatın yüzde 12,9 artışla 33 milyar dolar olduğunu açıklayan Bolat, "Nisanda dış ticaret açığı yüzde 21,7 artışla 12 milyar dolar oldu" dedi. 4 aylık açık ise, 34,5 milyar doları buldu.

Haftanın teknoloji haberleri

- ❑ Jeff Bezos, Amazon'dan 4,75 milyar dolara kadar hisse satacak: E-ticaret devinin Donald Trump'ın küresel ticaret savaşının etkisi konusunda uyarmasının ardından hisse satışı açıklandı
- ❑ TikTok, AB kullanıcı verilerini Çin'e gönderdiği için 530 milyon avro para cezasına çarptırıldı. Sosyal medya grubu, İrlanda'nın veri koruma düzenleyicisi tarafından verilen en büyük mali cezalardan biriyle karşı karşıya kaldı.
- ❑ Take-Two Interactive, uzun zamandır beklenen Grand Theft Auto'nun bir sonraki versiyonunun çıkışını gelecek yıla erteledi ve bu durum, ABD'li video oyunu üreticisinin hisselerinin erken işlemlerde yüzde 7 düşmesine neden oldu.
- ❑ Microsoft, Donald Trump'ın yeni dönemindeki ilk büyük teknoloji kazançlarından kazanan olarak ortaya çıktı. Yazılım devinin gümrük vergilerine karşı dayanıklılığı, Apple'ı geride bırakarak dünyanın en değerli halka açık şirketi unvanını geri almasına yardımcı oldu. Sonuçları öncesinde yaygın bir karamsarlığa rağmen Microsoft, Azure bulut bilişim biriminde rekor gelir elde etti ve bunu OpenAI ile ortaklığına ve yapay zeka ile aşılanmış yazılımına olan talebe borçlu olduğunu belirtti. Bu yorumlar, ABD'de bir resesyon korkusu ve yapay zekaya yapılan büyük harcamaların haksız olduğu endişeleri arasında yatırımcılara destek oldu.
- ❑ Apple ve Amazon en büyük kaybedenler oldu, iPhone üreticisi gümrük vergilerinden en az 900 milyon dolarlık ek çeyrek maliyet bütçeledi , e-ticaret devi ise görünümünü düşürdü ve daha yüksek fiyatlar ve düşen tüketici harcamaları konusunda uyardı. Toplamda, Wall Street Cuma günü açıldığında piyasa değerlerinde yaklaşık 180 milyar dolar kaybettiler.
- ❑ Apple CEO'su Cook, Haziran sonuna kadar olan çeyrekte "ABD'de satılan iPhone'ların çoğunun menşesi ülkesinin Hindistan olacağını bekliyoruz" dedi. Bu arada Vietnam, ABD için Mac, Watch ve AirPods ürünlerini tedarik edecekken, Çin'in ABD dışındaki ürün satışlarının "büyük çoğunluğundan" sorumlu olmaya devam edeceğini söyledi.
- ❑ Elon Musk'ın OpenAI ve CEO'su Sam Altman'a açtığı dava, Kaliforniyalı bir yargıcın ChatGPT üreticisinin davayı reddetme girişimini reddetmesinin ardından yargılamaya doğru önemli bir adım attı. Karar, giderek güçlenen yapay zekaya karşı üstünlük sağlamak için yarışan iki milyarderin hukuki bir hesaplaşmaya doğru yol almasını sağlıyor. OpenAI'nin kurulması için sermayesinin büyük kısmını bağışlayan kurucu ortaklardan Musk , grubun kâr amacı gütmeyen bir kuruluştan kâr amacı güden bir kuruluşa dönüşme çabalarının sözleşme ihlali ve dolandırıcılık teşkil ettiğini iddia ediyor.
- ❑ ABD Adalet Bakanlığı, Google'ın ana şirketi Alphabet'in, yasadışı bir tekel oluşturduğu tespit edilen dijital reklamcılık işinin önemli bölümlerini satması için baskı yapacağını bildirdi.

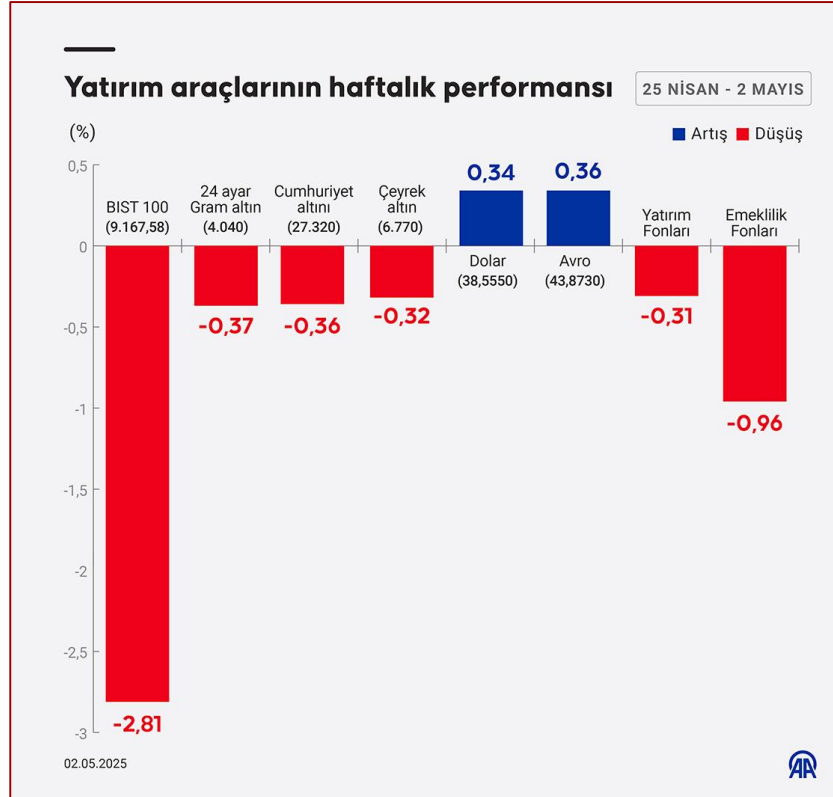
Haftanın grafiği

Dünya Altın Konseyi'nin mart ayı ve 2025 yılı ilk çeyrek altın istatistikleri:

Yatırım araçlarının haftalık performansı

- Analistler, haftaya yurt içinde enflasyon, sanayi üretimi, yurt dışında ise ABD Merkez Bankası ve İngiltere Merkez Bankası faiz kararı başta olmak üzere yoğun veri gündeminin takip edileceğini dile getirerek, teknik açıdan BIST 100 endeksinde 9.200 ve 9.300 puanın direnç, 9.100 ve 9.000 seviyelerinin destek konumunda olduğunu kaydetti.
- AA Finans Enflasyon Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, nisan ayında Tüketici Fiyat Endeksi'nin yüzde 3,24 arttığını tahmin ediyor.

Haftadan kalanlar

- ❑ Merkez Bankası bankalara yolladığı uygulama talimatında, tesis edilen zorunlu karşılıklara ödenen faizin hesaplanmasında değişikliğe gidildiğini belirtirken; daha önce zorunlu karşılıklar için ödenen faiz, politika faizi üzerinden hesaplanırken, yeni düzenlemeyle ağırlıklı ortalama fonlama faizi kullanılacak.
- ❑ Dünya çapında askeri harcamalardaki gelişmeleri raporlayan Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü (SIPRI) en çok askeri harcama yapan ülkeleri raporlaştırdı. Araştırma Avrupa ve Orta Doğu'daki harcamaların artmasıyla küresel askeri harcamalarda benzeri görülmemiş artış yaşandığını gösteriyor.
- ❑ İspanya ve Portekiz'de yaşanan geniş çaplı elektrik kesintisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'dan açıklama geldi. Bakan Bayraktar, Türkiye'nin Avrupa ile aynı dağıtım ağı içerisinde yer aldığı hatırlatarak "Etkilenmedik ama bizi etkileyebilecek boyutta bir sıkıntı" dedi.
- ❑ Martta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 7,9 seviyesinde gerçekleşirken, mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı yüzde 49,2 oldu.
- ❑ İTO Başkanı Şekib Avdagiç, "İstanbul artık turistler için de pahalı bir şehir. Bu İstanbul'a gelen nitelikli üst segment turistin tercihini olumsuz etkiliyor. Tax free alışveriş verileri de gösteriyor ki lüks turisti kaçırmaya başladık." dedi.
- ❑ TÜRK-İŞ'in çalışmasına göre Nisan ayında açlık sınırı 24.035 TL'ye, yoksulluk sınırı ise 78.291 TL'ye yükseldi. Önceki ayda bu rakamlar sırasıyla 23.615 TL ve 76.922 TL olarak açıklanmıştı.
- ❑ Turizm geliri ocak, şubat ve mart aylarından oluşan birinci çeyrekte, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 5,6 artarak 9 milyar 451 milyon 244 bin dolar oldu.
- ❑ İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Borsa İstanbul'da manipülatif hareketler yaptıkları tespit edilen 15 şüpheli hakkında 'suç işlemek amacıyla örgüt kurmak' ve 'piyasa dolandırıcılığı' suçlarından gözaltı kararı verildi.
- ❑ Karşılıksız çek adedi nisanda son 4 ayın en yüksek seviyesine çıktı.
- ❑ Türkiye İmalat PMI, nisanda bir önceki aya göre değişim göstermeyerek 47,3 seviyesinde gerçekleşti ve sektörün performansındaki bozulmanın sürdüğüne işaret etti. Faaliyet koşullarında kesintisiz yavaşlama eğilimi 13. aya ulaştı.
- ❑ S&P, Türkiye için 2025-2028 dönemine ilişkin büyüme, enflasyon, politika faizi ve dolar kuru tahminlerini paylaşırken; yıl sonu büyüme verisinin yüzde 2,7, enflasyonun yüzde 33, politika faizinin yüzde 38, dolar kurunun 43 TL olacağını öngördü.
- ❑ Bankacılık sektörünün yılın ilk çeyrek döneminde net karı yüzde 35 artışla 216,1 milyar TL olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı döneminde net kar 160,1 milyar TL seviyesindeydi.
- ❑ Yunanistan, Akdeniz'deki dört bölgede hidrokarbon araması için uluslararası ihale sürecini onayladı. Yunanistan Enerji Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, karar, Chevron ve Helleniq Energy şirketlerinin başvuruda bulunmasının ardından alındı.